

JĘZYK POLSKI – KLASA II GIMNAZJUM UMIEJĘTNOŚCI

	Na poziomie podstawowym uczeń:	Na poziomie ponadpodstawowym uczeń:
SŁUCHANIE	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uważnie słucha wypowiedzi nauczyciela i innych uczniów, ➤ podejmuje próby aktywnego uczestniczenia w różnych sytuacjach komunikacyjnych, ➤ dostrzega różnicę między informacją, komentarzem i oceną, ➤ posługuje się informacjami z wysłuchanego tekstu, ➤ dostrzega językowe i pozajęzykowe środki perswazyjne, ➤ słucha wzorcowych recytacji utworów poetyckich i prozatorskich, dostrzegając środki wyrazu artystycznego i sposoby prezentacji tekstu. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ jako aktywny uczestnik różnych sytuacji komunikacyjnych uważnie słucha wypowiedzi nauczyciela i innych uczniów, ➤ odróżnia informację od komentarza i oceny, ➤ wyciąga wnioski i uogólnia na podstawie wysłuchanego wywiadu, ➤ dostrzega w wysłuchanym tekście etyczny wymiar językowych i pozajęzykowych środków perswazyjnych
CZYTANIE I ODBIÓR TEKSTÓW KULTURY	<ul style="list-style-type: none"> ➤ odczytuje teksty na poziomie dosłownym, próbuje odczytywać ich sens przerośny i symboliczny, ➤ próbuje interpretować głosowo czytany tekst, ➤ zadaje pytania dotyczące przeczytanego tekstu, ➤ określa temat przeczytanego utworu, ➤ wyszukuje cytaty na zadany temat w dłuższej lekturze, ➤ zna termin <i>satyra</i> oraz wymienia cechy utworu satyrycznego ➤ wybiera z tekstu najważniejsze informacje, ➤ nazywa podstawowe środki wyrazu artystycznego wypowiedzi literackiej, ➤ rozpoznaje elementy konstrukcyjne świata 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ odczytuje teksty na poziomie dosłownym, przerośnym i symbolicznym, ➤ interpretuje głosowo czytany tekst, ➤ precyzyjnie i trafnie określa temat utworu, ➤ posługuje się wyszukanymi cytatami na zadany temat w dłuższej lekturze, ➤ posługuje się terminem <i>satyra</i>, dostrzega cechy satyry w różnych tekstach, ➤ wykorzystuje różne źródła tekstowe w celu zdobycia informacji,

	<p>przedstawionego w utworze,</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozróżnia narrację pierwszo- i trzecioosobową, <p>W utworach lirycznych</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zna terminy <i>wiersz stroficzny</i> i <i>ciągły</i>, <i>wiersz bezrymowy</i>, <i>wiersz wolny</i>, ➤ rozpoznaje układy rymów, ➤ wymienia cechy trenu, ➤ zauważa w tekście szyk przestawny, ➤ rozpoznaje porównanie homeryckie, <p>W utworach epickich:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ dostrzega związek treści dzieła z okolicznościami jego powstania i biografią autora, ➤ zna cechy gatunkowe legendy, podania, przypowieści, dziennika i pamiętnika, ➤ identyfikuje cechy literatury faktu i powieści autobiograficznej, ➤ zna różnicę między charakterystyką bezpośrednią i pośrednią, ➤ zna elementy budowy noweli, <p>W utworach dramatycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpoznaje cechy dramatu jako rodzaju literackiego ➤ nazywa motywy działania bohaterów, 	<p>W utworach lirycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ określa funkcję środków artystycznych i analizuje wyodrębnione obrazy poetyckie, ➤ analizuje elementy konstrukcyjne świata przedstawionego w utworze, ➤ posługuje się terminami <i>wiersz stroficzny</i> i <i>ciągły</i>, <i>wiersz bezrymowy</i>, <i>wiersz wolny</i>, ➤ wskazuje cechy gatunkowe trenu, ➤ rozumie funkcje szyku przestawnego w tekście, ➤ omawia funkcję porównania homeryckiego w tekście poetyckim, <p>W utworach epickich:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ omawia zależność treści dzieła z okolicznościami jego powstania i biografią autora, ➤ wskazuje cechy gatunkowe legendy, podania i przypowieści, ➤ odróżnia cechy dziennika od pamiętnika, ➤ rozróżnia cechy literatury faktu, powieści autobiograficznej i historycznej, ➤ odróżnia w tekście charakterystykę bezpośrednią i pośrednią, ➤ uzasadnia obecność narratora wszechwiedzącego w utworze, ➤ omawia budowę noweli ze szczególnym uwzględnieniem punktu kulminacyjnego i puenty, <p>W utworach dramatycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ omawia budowę dramatu, ➤ uzasadnia działania bohatera literackiego,
--	--	---

	<p>Odbiór innych tekstów kultury:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ korzysta ze słowników, ➤ zna cechy charakterystyczne wywiadu, sentencji, maksymy, ➤ zna sens powszechnie znanych prawd filozoficznych, ➤ rozpoznaje w tekście informację, komentarz, opinię, ➤ dostrzega związek między tytułem a treścią artykułu prasowego, ➤ wskazuje językowe i pozajęzykowe środki perswazji w reklamie telewizyjnej i ulotce, ➤ wskazuje grę słowną w reklamie, ➤ zna cechy filmu dokumentalnego i fabularnego, ➤ próbuje wyjaśniać elementy symboliczne dzieła malarskiego, ➤ korzysta z Internetu i encyklopedii multimedialnej, ➤ dokonuje wyboru programu telewizyjnego, gry komputerowej, uwzględniając ich wartość poznawczą, kulturalną, etyczną, ➤ dostrzega cechy karykatury i przejaskrawienia w literaturze i rysunku. 	<p>Odbiór innych tekstów kultury:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ wykorzystuje informacje ze słowników, ➤ wskazuje cechy charakterystyczne dla wywiadu, sentencji i maksymy, ➤ odkrywa sens powszechnie znanych prawd filozoficznych i wykorzystuje je w swoich wypowiedziach, ➤ sprawnie wyszukuje informacje podczas czytania ➤ oddziela informację od komentarza i oceny, wyjaśnia rolę tytułu i śródtytułu w tekście prasowym, ➤ wyszukuje językowe i pozajęzykowe środki perswazji w reklamie, ➤ analizuje i wyjaśnia funkcję gry językowej w reklamie, ➤ odróżnia film dokumentalny od fabularnego, ➤ omawia funkcję ilustracji i interpretuje dzieło malarskie, omawia cechy karykatury i przejaskrawienia
MÓWIENIE	<ul style="list-style-type: none"> ➤ buduje wypowiedź zgodną z tematem, poprawną pod względem kompozycyjnym i językowym, ➤ próbuje dostosować modulację głosu do celu i treści wypowiedzi, ➤ dobiera argumenty odpowiednie do tezy, ➤ podejmuje próby wygłoszenia przemówienia, ➤ uczestniczy w dyskusji, ➤ tworzy tekst zawierający opis postaci, przedmiotu, krajobrazu, sytuacji, ➤ streszcza tekst publicystyczny, 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ posługuje się modulacją głosu w celu nadania wypowiedzi odpowiedniego tonu , ➤ porządkuje argumenty według ich ważności, ➤ wygłasza przemówienie według stworzonego wcześniej planu, posługuje się figurami retorycznymi, ➤ aktywnie uczestniczy w dyskusji, wyrażając swój stosunek do przedstawianych treści i nawiązując do wypowiedzi przedmówców, ➤ tworzy opis o różnej funkcji , ➤ posługuje się informacją i odróżnia ją od komentarza,

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ podejmuje próbę samodzielnej charakterystyki, ➤ przygotowuje pytania i możliwe odpowiedzi do wywiadu z postacią fikcyjną, ➤ wyraża swoje uczucia, posługując się odpowiednim słownictwem, ➤ dostrzega zjawisko brutalności słownej i manipulacji językowej, ➤ wygłasza fragment prozy z pamięci, próbuje go interpretować głosowo, ➤ uczestniczy we wspólnym omówieniu recytacji i wypowiedzi kolegów. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ streszcza tekst publicystyczny według wcześniej przygotowanego planu, ➤ charakteryzuje postać rzeczywistą i fikcyjną, ➤ układa autocharakterystykę, ➤ przeprowadza krótki wywiad z postacią fikcyjną , ➤ mówi o swoich uczuciach w sytuacjach konfliktowych i symulowanych, ➤ posługuje się cytatem w dyskusji, charakterystyce, opowiadaniu, ➤ reaguje na brutalność słowną i manipulację, dba o kulturę słowa, ➤ interpretuje głosowo tekst wygłaszany z pamięci, omawia recytację i wypowiedzi kolegów z uwzględnieniem zawartości merytorycznej, poprawności językowej i artykulacyjnej.
<p>PISANIE</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ tworzy plan dłuższej wypowiedzi, ➤ redaguje tekst zgodny z tematem, z zachowaniem logicznej kompozycji, ➤ stosuje akapity, ➤ stara się zachować poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną wypowiedzi, ➤ dostosowuje wypowiedź do intencji nadawcy (reklama, informacja, komentarz), ➤ uwzględnia w opisie dzieła sztuki podstawową wiedzę dotyczącą czasu powstania utworu, ➤ opisuje przeżycia wewnętrzne bohatera, charakteryzuje postać literacką lub rzeczywistą, ➤ w rozprawce na temat związany z lekturą przedstawia logiczne argumenty, ➤ próbuje list oficjalny na podstawie lektury lub 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ buduje logiczną, spójną i zgodną z tematem wypowiedź, poprawną pod względem językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym, ➤ stosując odpowiednie słownictwo, układa tekst reklamy, wypowiedź o charakterze informacji i komentarza, ➤ w opisie dzieła sztuki posługuje się wiedzą dotyczącą czasu jego powstania, ➤ opisując dzieło plastyczne, odkrywa symboliczny sens barw, przedmiotów, usytuowania postaci, ➤ w opowiadaniu twórczym wprowadza elementy świata przedstawionego tworzące realia epoki, w której toczy się akcja, ➤ w opowiadaniu świadomie stosuje opis przeżyć wewnętrznych bohatera oraz charakterystykę postaci dla wyjaśnienia motywów jej postępowania,

	<p>sytuacji życiowej,</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ redaguje kartkę z dziennika i pamiętnika, ➤ wypowiada się pisemnie na temat książki, filmu, przedstawienia teatralnego, ➤ sporządza opis bibliograficzny książki, ➤ relacjonuje wydarzenia z zawodów sportowych, ➤ streszcza tekst literacki, ➤ redaguje dedykację i regulamin. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ redaguje rozprawkę na tematy związane z lekturą, a w niej samodzielnie formułuje tezę lub hipotezę, przedstawia logiczną argumentację, ilustruje argumenty odpowiednimi przykładami i cytatami, ➤ redaguje autocharakterystykę, list oficjalny na podstawie lektury i sytuacji życiowej, ➤ w wypowiedzi typu kartka z dziennika lub pamiętnika stosuje opis przeżyć wewnętrznych, ➤ recenzuje książkę, film, przedstawienie teatralne, uwzględniając środki wyrazu typowe dla danego tekstu kultury, ➤ redaguje sprawozdanie z zawodów sportowych z zastosowaniem typowych dla tego rodzaju relacji środków językowych, ➤ świadomie stosuje środki językowe zapewniające skrótowość streszczenia, ➤ redaguje przemówienie na tematy związane z życiem i lekturą, świadomie stosując wybrane figury retoryczne i cytaty.
<p>ŚWIADOMOŚĆ JĘZYKOWA</p>	<p>Fonetyka</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Zna proces powstawania głosek, ➤ objaśnia różnicę między głoską a literą, ➤ rozróżnia samogłoski i spółgłoski, głoski dźwięczne i bezdźwięczne, ustne i nosowe, ➤ dostrzega różnice między wymową a pisownią wskazuje upodobnienia (wewnątrzwyrazowe i międzywyrazowe) i uproszczenia grup spółgłoskowych. <p>Słowotwórstwo</p>	<p>Fonetyka</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Omawia rolę poszczególnych narządów mowy, ➤ określa funkcję głoski „i”, ➤ wyjaśnia mechanizm powstawania upodobnień i uproszczeń grup spółgłoskowych, ➤ wyjaśnia, na czym polega zanik dźwięczności na końcu wyrazu, ➤ stosuje kryteria poprawnościowe wymawiania głosek. <p>Słowotwórstwo</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Definiuje podstawowe pojęcia z zakresu słowotwórstwa, ➤ rozpoznaje wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo, ➤ rozpoznaje wyrazy należące do tej samej rodziny wyrazów, ➤ odróżnia wyrazy pokrewne od synonimów, ➤ rozpoznaje synonimy, homonimy i antonimy, ➤ rozpoznaje zrosty, złożenia i zestawienia, ➤ rozpoznaje rodzaje skrótowców. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ W wyrazach pochodnych wyodrębnia podstawę słowotwórczą i formant, ➤ porównuje wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo, ➤ znajduje rdzeń w rodzinie wyrazów, ➤ tworzy rodzinę wyrazów, ➤ posługuje się wyrazami bliskoznacznymi w celu uniknięcia zbędnych powtórzeń, ➤ tworzy zrosty, zestawienia, złożenia, ➤ tworzy skrótowce.

